

Psychologa szkolnego nie trzeba się bać

Zgłosili Państwo swoje dziecko do poradni psychologiczno-pedagogicznej - z pewnością nie było Państwu łatwo podjąć taką decyzję. Dołożymy wszelkich starań, by doradzić Państwu jak najlepiej, prosimy jednak nie oczekiwać „cudów”. Mogą być Państwo pewni, że zdając się na nas, zagwarantujemy Państwu bogate doświadczenie psychologiczno-pedagogiczne; w naszych działaniach kierujemy się zawsze dobrem Państwa dziecka, ponieważ ono jest dla nas najważniejsze.

Zgłoszenie się do poradni wywołuje też często strach, zarówno u dorosłych, jak i u dzieci. Konsultacja psychologiczno-pedagogiczna zakłada w pierwszej kolejności rozmowę z Państwem, w ramach której spróbujemy możliwie jak najdokładniej nazwać, a także ograniczyć istniejący problem. Celem będzie wspólne określenie dalszych działań. W wielu przypadkach wystarczy już sama rozmowa wstępna; jeśli czują Państwo, że informacje i impulsy, które Państwo w jej trakcie od nas otrzymali, mogą pomóc Państwu poradzić sobie z problemem dziecka bez dalszej pomocy z zewnątrz, proszę nas o tym powiadomić. Także nas jako psychologów szkolnych cieszy fakt, gdy sama już tylko rzetelna rozmowa (na którą poświęcimy odpowiednio dużo czasu, a nie tylko przeprowadzimy ją w biegu) Państwu pomoże.

Zasadniczo podczas takiej wstępnej rozmowy będziemy chcieli dużo się od Państwa dowiedzieć; z perspektywy konsultacji psychologiczno-pedagogicznej jest to konieczne, ponieważ musimy móc stworzyć sobie obraz Państwa dziecka w ramach wszystkich dotyczących go powiązań i kontekstów. Dlatego też będziemy zadawać nie tylko pytania dotyczące sytuacji w szkole, ale również te odnoszące się do sytuacji rodzinnej w przeszłości i obecnie, jako że to również jest ważne dla naszej pracy. W każdej chwili mogą jednak Państwo powiedzieć wyraźnie „STOP”, jeśli któreś z pytań okaże się dla Państwa nazbyt osobiste!

Często dobrze jest też przynieść ze sobą na rozmowę konkretne dokumenty, na przykład ostatnie świadectwa czy też kilka zeszytów dziecka.

W wielu przypadkach sensowna będzie także współpraca z nauczycielem Państwa dziecka. Nasza konsultacja jest jednak poufna i jest objęta tajemnicą, co oznacza, że bez wyraźnej i pisemnej zgody z Państwa strony nie nawiążemy kontaktu ze szkołą.

Jeżeli w trakcie wstępnej rozmowy wspólnie uznamy, iż Państwa dziecko powinno odbyć spotkanie celem zdiagnozowania pod względem psychologiczno-pedagogicznym, staną Państwo przed pytaniem, jak najlepiej przygotować na to Państwa córkę czy syna.

Oto kilka wskazówek:

- ➔ Proszę spokojnie i wyraźnie wytłumaczyć dziecku, dlaczego zdecydowali się Państwo skorzystać z konsultacji psychologiczno-pedagogicznej. Konieczność zwrócenia się po pomoc psychologa szkolnego to nie ujma - ani dla Państwa, ani dla dziecka! Nigdy nie należy mówić dziecku, że „to zaszło już tak daleko”, że są Państwo zmuszeni zasięgnąć rady psychologa szkolnego.
- ➔ Należy wyjaśnić, iż istnieje problem, którego nie są Państwo w stanie rozwiązać „standardowymi sposobami” i że potrzebują Państwo porady osoby z zewnątrz. Nie należy też jednocześnie bagatelizować problemu! Należy nazwać go (mogą być to kłopoty z prawidłową pisownią lub liczeniem, problemy z pisanem prac klasowych albo zachowanie dziecka, wybór właściwej szkoły – czy cokolwiek innego, co skłoniło Państwa do tego, by poprosić nas o pomoc). Doświadczenie pokazuje, że próby tuszowania przed dziećmi prawdy nie mają najmniejszego sensu. Problemy w szkole to normalna rzecz, podobnie jak korzystanie z pomocy.

Należy wytłumaczyć dziecku następującą kwestię:

- Jesteśmy psychologami „szkolnymi”, chociaż nie pracujemy w „szkole”. Nie mamy nic wspólnego z systemem szkolnym, nie jesteśmy nauczycielami, nie wystawiamy ocen. U nas można nawet ponarzekać na szkołę!
- Na pewno będziemy też bawić się z Państwa dzieckiem – będziemy jednak nie tylko się bawić, ale również oczekiwać wyników. Będzie się to jednak różniło od wyników, których wymaga się w szkole. Co zaś dotyczy testów, umówmy się, że będziemy nazywać je „łamigłówkami”. I rzeczywiście, będziemy dawać dziecku do rozwiązywania zagadki – a z naszego doświadczenia wiemy, że dzieci chętnie to robią!
- Chcemy pomóc Państwa dziecku, ale nie wydajemy zarządzeń! To, co jest między dzieckiem, nami a Państwem, to nasza wspólna sprawa, która nie będzie niosła ze sobą żadnych bezpośrednich konsekwencji. Co postanowią Państwo zrobić z naszymi radami, to wyłącznie Państwa rzecz. Państwa dziecko powinno również o tym wiedzieć.
- Będziemy dużo wymagać od Państwa dziecka! Mimo to nasze kilkudziesięcioletnie doświadczenie pokazuje, że dzieci zachowują w pamięci spotkania w poradni psychologiczno-pedagogicznej jako coś przyjemnego. Dlaczego? Wiele dzieci nie jest przyzwyczajonych do tego, by dorośli (oprócz rodziców) poświęcali im tak wiele czasu i uwagi.
- Jeśli jednak Państwa dziecko nie będzie chciało z nami zostać, będziemy szukać rozwiązań. Może być też na przykład tak, że Państwo jako rodzice zostaną z początku w poczekalni, do czasu aż dziecko samo Państwa odeśle. Jednak nie będą Państwo mogli być obecni podczas badania.

I na zakończenie:

- Jeśli Państwa dziecko nosi okulary, prosimy, by miało je przy sobie w czasie badania.
- Dziecko nie musi brać ze sobą nic do pisania; jeśli jednak ma ono swój ulubiony długopis, może go również ze sobą wziąć.
- Badania psychologiczno-pedagogiczne nie przeprowadza się w przypadku dzieci chorych. Jeśli Państwa dziecko jest chore, prosimy odmówić spotkanie, w razie konieczności także z krótkim wyprzedzeniem.
- Przyczyną odwołania spotkania mogą być również ważne społeczne wydarzenia, jak urodziny czy wycieczki klasowe, w których Państwa dziecko chciałoby wziąć udział (prosimy jednak zrobić to odpowiednio wcześniej).

Chętnie poznamy Państwa dziecko!

*Leonard Liese
zaktualizowano w 2019*

